

KOEJAKAJA

PERUSKÄYTÖN OHJE

Sisällys

Sisällys	2
Yleistä	3
Koejakaja-palvelun käyttöönotto	3
Abitti 1 ja Abitti 2 siirtymäkaudella	4
Koejakajan toimintaperiaate	4
Koejakajan tekniset osat	4
Koejakajaan kirjautuminen ja käyttöoikeudet	5
Kirjautuminen	5
Käyttöoikeudet	6
Kurssikokeen järjestäminen	6
Uuden kokeen luominen Oma Abitissa	7
Uuden kokeen aikatauluttaminen Koejakajassa	7
Kokeen järjestäminen tenttiakvaariossa	8
Tenttiakvaariotilojen määrittäminen	9
Kokeen liittymiskoodi ja sen vaihtaminen	9
Kokeen päättäminen	10
Kokeiden palautus arvioitavaksi	10
Koepalvelintietokoneen käyttö	11
Työpöytä ja käyttöliittymä	11
Verkkokortit	11
Abitti 1 - Palvelin version päivittäminen Naksulla	11
Abitti 1 - Virtuaalisen KTP-palvelimen päivittäminen ja käynnistäminen Naksulla	11
Abitti 2-palvelimen asnnaminen ja päivittäminen	12
Koetiedostot	12
Usein kysyttyä	14

Yleistä

Koejakaja on Opinsysin kehittämä palvelu, jonka tarkoituksena on helpottaa Ylioppilastutkintolautakunnan (jatkossa YTL) Abitti-järjestelmällä järjestettävien kurssikokeiden käytännön toteutusta. Tässä ohjeessa kuvataan koejakajan perustoiminnallisuus ja olennaisimmat järjestelmän käyttöön vaikuttavat asiat.

Koejakaja ei korvaa YTL:n Abitti-järjestelmää eikä muuta sen toimintaa, vaan toimii YTL:n määrittämien teknisten rajojen puitteissa.

Abitti-järjestelmä on YTL:n kehittämä ja ylläpitämä kokonaisuus, jonka muutoksiin Opinsys ei voi suoraan vaikuttaa.

Tästä syystä:

- Abitti-järjestelmän muutokset voivat vaikuttaa Koejakajan toimintaan
- Osa toiminnoista voi olla väliaikaisesti rajoitettuja
- Päivitykset voivat edellyttää testausta ennen käyttöönottoa

Opinsys pyrkii tarjoamaan mahdollisimman vakaan ja helppokäyttöisen palvelun sekä tiedottamaan muutoksista, mutta kaikkia muutoksia ei voida ennakoida.

Koejakaja-palvelun käyttöönotto

Koejakaja -palvelu otetaan käyttöön seuraavien askeleiden mukaisesti:

1. Koejakaja-palvelu aktivoidaan tilauksen jälkeen asiakkaalle, ja asiakkaalle toimitetaan tätä varten erillinen koepalvelinlaite.
2. Hae valmiiksi YTL:n palvelusta Abitti 2 -palvelimen asennuskoodi käyttöönottoa varten.
3. Ole yhteydessä Opinsysin tukeen, jotta voimme ottaa Koejakajaan liitetyn Opinsys-koepalvelimen yhdessä käyttöön.

Abitti 1 ja Abitti 2 siirtymäkaudella

Koejakaja tukee siirtymävaiheessa samanaikaisesti sekä Abitti 1- että Abitti 2 -järjestelmää.

Mikäli Opinsys-järjestelmääsi on asennettu Opinsysin koejakajaa tukevia Abitti 2-palvelimia, niin Abitti 1 ja Abitti 2 näkyvät käyttöliittymässä erillisinä kalentereina:

- **Kalenteri:** Abitti 1 -kokeiden aikataulutus
- **Abitti 2 -kalenteri:** Abitti 2 -kokeiden aikataulutus

Kokeet on aina aikataulutettava siihen kalenteriin, joka vastaa käytettävää Abitti-versiota. Abitti 1:n käytön päätyttyä erillinen Abitti 2 -kalenteri vaihtuu normaaliksi kalenteriksi.

Koska Abitti 2 on käytännössä edelleen kehitysvaiheessa ja siihen tulee jatkuva muutoksia. Siten myös koejakajan osalta käyttöliittymät, toimintatavat ja tekniset yksityiskohdat voivat edelleen muuttua. Opinsys seuraa Abitin muutoksia ja päivittää Koejakajaa mahdollisuuksien mukaan, mutta kaikkia muutoksia ei voida ennakoida. Abitin versioissa tuleekin seurata Opinsysin suosittelemia versioita ja välillä Abitin päivityksiin on odotettavissa viivettä, jotta Koejakajan häiriötön toiminta voidaan taata.

Koejakajan toimintaperiaate

Opettajan tehtävänä on valmistella oma kokeensa Abitin työkaluilla ja aikatauluttaa se Koejakaja -palvelussa. Koejakaja huolehtii kokeiden siirtämisestä koulun koepalvelimelle ja niiden käynnistämisestä. Kokeen aikana opettajat tai kokeen valvoja voi seurata kokeen etenemistä koejakajasta sekä esimerkiksi vaihtaa kokeen liittymiskoodia, kun kokeen tehneet opiskelijat poistuvat kokeesta.

Koejakajan tekniset osat

Koejakaja-palvelu koostuu kahdesta eri komponentista, jotka ovat **koejakaja.opinsys.fi** -verkkopalvelu sekä lukiolla oleva **Opinsysin koepalvelin tietokone**.

Kokeiden laadinnassa käytettävät komponentit on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Palvelu	Tarkoitus
oma.abitti.fi	Abitti-kokeiden laatiminen YTL:n verkkopalvelussa
Opinsys koejakaja.opinsys.fi -verkkopalvelu	Kokeiden hallinta ja aikatauluttaminen
Automatisoitu kurssikoepalvelin tietokone	Koululla oleva Opinsysin ohjelmistoa käyttävä koepalvelin, joka hakee ja käynnistää kokeet Koejakaja-palvelun tietojen mukaisesti. Koepalvelin voi toimia joko Abitti 1 tai Abitti 2-tilassa.

Koejakajan käyttö ei vaikuta kokeiden laadintaan, vaan ne tehdään perinteisesti YTL:n

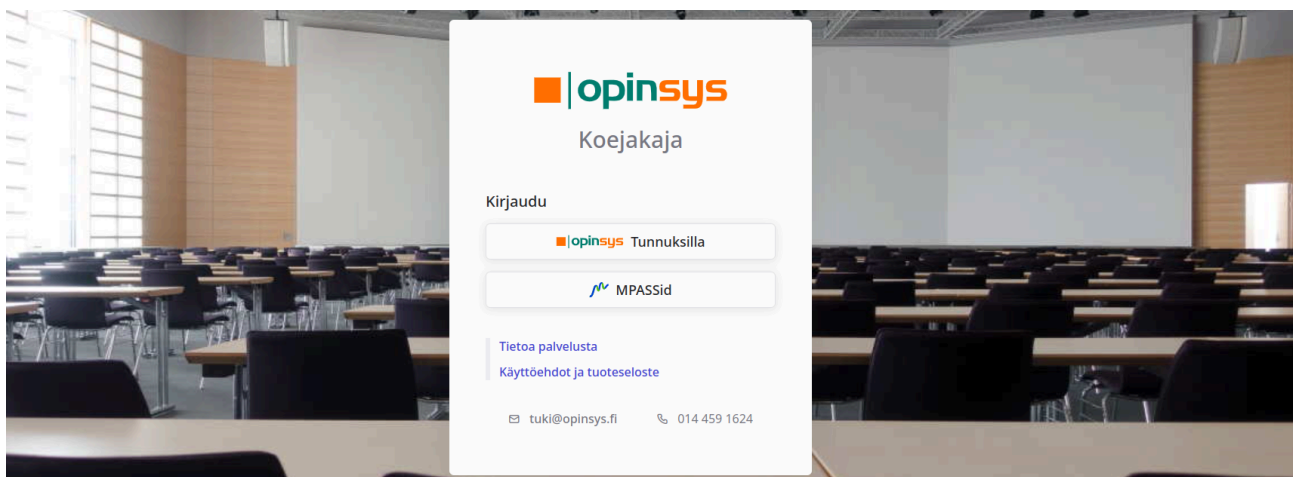
oma.abitti.fi-palvelussa. Koejakaja mahdollistaa, että eri opettajien tekemät kokeet voidaan aikatauluttaa keskitetystä yhdestä palvelusta niin, että ne käynnistyvät automaattisesti haluttuna aikana koepalvelimella.

Koejakaja huolehtii samanaikaisesti järjestettävien kokeiden välittämisestä koepalvelimelle niin, että ne ovat yhtäaikaan tehtävissä. Lisäksi koejakaja mahdollistaa tyypillisesti erillisellä valvojan koneen tehtäviä, kuten kokeen tilanteen seurannan ja kokeiden liittymiskoodin vaihtamisen.

Koejakajaan kirjautuminen ja käyttöoikeudet

Kirjautuminen

Koejakajaan voidaan kirjautua teknisesti kahdella eri tavalla. Kirjautumistapa valitaan koejakajan kirjautumissivulta.

Mikäli asiakkaalla on päivittäisessä käytössä **Opinsys-tunnukset**, voi koejakajaan kirjautua omalla tunnuksella valitsemalla **"Kirjaudu Opinsys Tunnuksilla"**.

Mikäli Koejakaja on asiakaskoulun ainut Opinsys-palvelu ja erillisiä Opinsys-tunnuksia ei ole olemassa, niin kirjautuminen on mahdollista myös **MPASSid:tä** käyttämällä.

Koejakajaan kirjautuminen edellyttää, että käyttäjän rooli on Opinsys tai MPASSid:n tiedoissa vähintään **opettaja**.

Käyttöoikeudet

Koejakajassa on käyttäjätunnuksen tyypistä riippuen erilaisia käyttöoikeuksia. Muun kuin opettajatasen oikeuden voi antaa vain Opinsysin ylläpito.

Rooli	Käyttöoikeudet
Opettaja	- Näkee omat koulunsa kokeet, mutta voi muokata vain omia aikataulutuksia. - Näkee koetiedostot näkymässä omat kokeensa - Voi luoda kokeita omiin kouluihinsa ja niiden määritettyihin tenttiakvaarioihin. Käyttäjä näkee vain omat kokeensa.
Koulun ylläpitäjä	- Näkee kaikkien omien koulujensa kokeet - Näkee omien koulujensa omat kokeet sekä kaikki niiden koulujen kokeet joissa on ylläpitäjänä. - Voi muokata kaikkia kokeita niissä kouluissa joissa tunnus on koulun ylläpitäjä
Organisaation omistaja (Oletuksena vain Opinsysin tuki)	- Kaikki oikeudet kaikkiin organisaation kouluihin ja kokeisiin. - Näkee koetiedostot näkymässä kaikki organisaation kokeet - Voi luoda Tenttiakvaariohuoneita kaikkiin kouluihin

Kurssikokeen järjestäminen

Kokeiden järjestämisessä prosessi on Koejakajaa käytettäessä seuraavanlainen:

1. Opettajat laativat kokeensa normaalisti **oma.abitti.fi** -palvelussa
2. Opettajat kirjautuvat **koejakaja.opinsys.fi** -palveluun ja lataavat koetiedoston ja purkukoodin sekä aikatauluttavat kokeen.
3. Samaan aikaan järjestettävistä kokeista muodostetaan automaattisesti koepaketti. Koepaketin muodostus noudattaa Abitti-järjestelmän rajoitteita, joten kaikki toistensa kanssa päällekkäiset kokeet niputetaan yhteen koepakettiin.

4. Opiskelijat tekevät kokeen
5. Mikäli koevastausten automaattinen palautus on käytössä, niin Koejakaja palauttaa kokeet Oma Abittiin. Toinen vaihtoehto on, että opettaja tai muu koepalvelimesta huolehtiva henkilö palauttaa kokeiden vastaukset koepalvelimelta Oma abittiin.

Uuden kokeen luominen Oma Abitissa

Koejakajalla aikataulutettavat kokeet valmistellaan YTL:n Oma Abitti-palvelussa. Oma Abitin käyttöön tarvitaan henkilökohtaiset tunnukset ja ohjeita palvelun käyttöön löytyy Abitin ohje-sivustolta:

<https://www.abitti.fi/fi/ohjeet/>

Tyypillinen uuden kokeen luonnin prosessi on seuraavanlainen.

1. Kirjaudu Oma Abittiin osoitteessa <https://oma.abitti.fi>.
2. Luo uusi koe Oma abitin työkaluilla
3. Kun koe on valmis, lataa koetiedosto omalle tietokoneellesi ja kopioi leikepöydällesi kokeen purkukoodi

Kokeet (4)

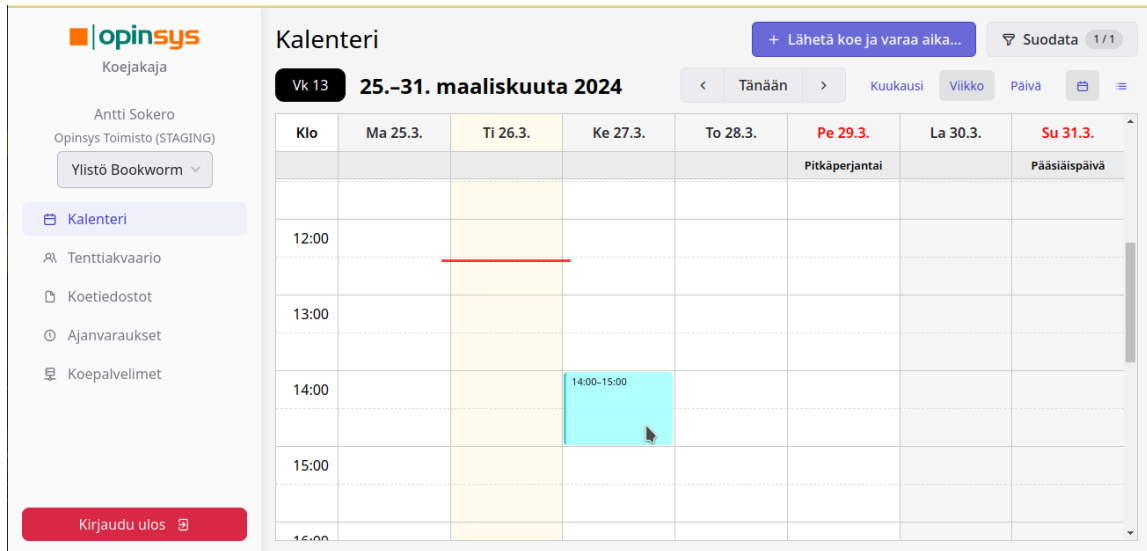
☐ Näytä poistettut

Päivämäärä	Koe	Kokeen pitäminen	Uudelleenkäyttö/ kokeen jakaminen	
8.9.2022	Matikka1-2 Muokkaa Poista	Vanha koemuoto	Siirrä koe (.zip)	Kopioi koe
10.2.2021	FI - Matematiikka, pitkä oppimäärä, preliminäärik... Muokkaa Poista	Lataa koetehtävät <i>asemoida istuvuus ihokudos verto</i>	Siirrä koe (.zip)	Kopioi koe
9.9.2019	VideoExam Muokkaa Poista	Vanha koemuoto	Siirrä koe (.zip)	Kopioi koe
4.2.2015	Testikoe 4.2.2015 Muokkaa Poista	Vanha koemuoto	Siirrä koe (.zip)	Kopioi koe

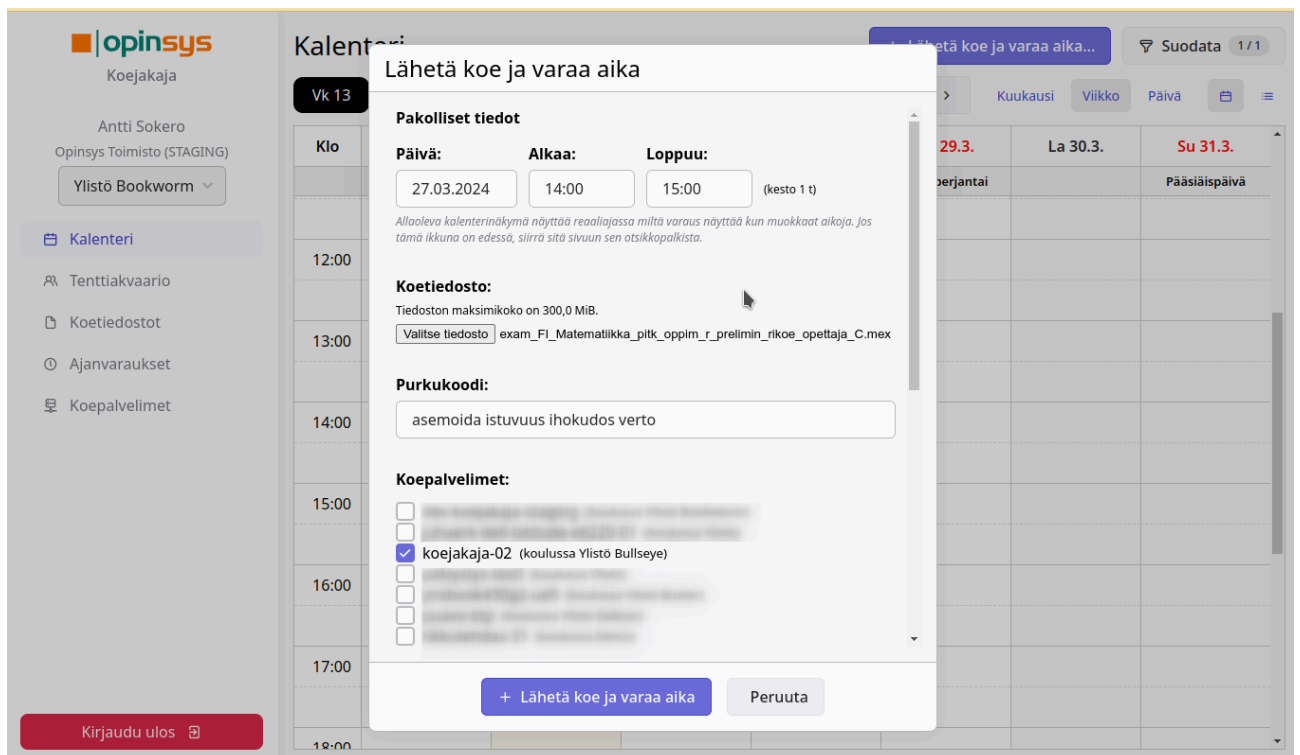
Uuden kokeen aikatauluttaminen Koejakajassa

Kun koe on luotu, **purkukoodi** on kopioitavissa ja **koetiedosto** on ladattuna omalle tietokoneelle, se aikataulutetaan Koejakaja-palveluun seuraavasti.

1. Kirjaudu osoitteeseen <https://koejakaja.opinsys.fi> omilla tunnuksillasi
2. Valitse oikea **koulu** (jos tunnuksellasi on useita kouluja)
3. **Maalaa** Kalenteri-näkymässä hiirellä toiveesi **ajasta** jolloin koe on tehtävissä koepalvelimella.

4. Lataa avautuneesta näkymästä kokeen **koetiedosto** sekä syötä sen **purkukoodi** näille varattuihin kenttiin. Valitse **koepalvelin** jolle koe halutaan aikatauluttaa.

5. Lisää halutessasi muut valinnaiset/tarkentavat tiedot ja napsauta **Lähetä koe ja varaa aika** -painiketta.

Kokeen järjestäminen tenttiakvaariossa

Tenttiakvario on Koejakajan toiminnallisuus, joka yhdistää kokeen aikataulutuksen ja koetilan ajanvarauksen samaan kalenteriin. **Tällä hetkellä Tenttiakvario on käytettävissä vain Abitti**

1-järjestelmässä. Tenttiakvario on käsitteenä siis fyysinen tila...

- joka on varattu tietyntä hetkenä kokeiden tekoa varten
- jolla on tietty kapasiteetti (esim. istuimien/työpisteiden määrä)
- jossa tehdään kokeita itsenäisesti
- joka voi olla teknisesti (esim. kamerat) valvottu

Tenttiakvaariota voi käyttää esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Uusintakokeiden järjestäminen eri kurssien opiskelijoille yhteisessä tilassa
- Rauhallisen koetilan järjestäminen opiskelijoille joilla on esimerkiksi haasteita keskittymisen kanssa esim. luokkatilassa.
- Kun halutaan tehdä muu kuin Abittikoe (esim. paperi tai muu sähköinen koe kuin Abitti-koe) ja sille halutaan varata tila.

Tenttiakvaariotilojen määrittäminen

Tenttiakvaarioita voi luoda kyseisen organisaation omistaja -tasoinen käyttäjä. Ole yhteydessä Opinsysin tukeen, jos haluat ottaa uuden tenttiakvaarion käyttöön.

Kokeen liittymiskoodi ja sen vaihtaminen

Abitti-kokeella on aina liittymiskoodi.

Kokeen liittymiskoodia voidaan vaihtaa, kun seuraavat ehdot täyttyvät:

- Koepalvelimella on koe käynnissä
- Kokeeseen on liittynyt vähintään yksi opiskelija

Liittymiskoodin vaihto tapahtuu seuraavasti

- Kirjaudu koejakajaan
- Valitse Koepalvelimet valikosta haluttu koepalvelin jonka liittymiskoodia halutaan vaihtaa
- Napsauta "Pyydä liittymiskoodin vaihtoa" -painiketta.

Koejakaja

Antti Sokero
Opinsys Toimisto

Ylistö Bookworm

Ylläpitäjä

- Kalenteri
- Tenttiakvaario
- Koetiedostot
- Ajanvaraukset
- Koepalvelimet**

Koepalvelimet > dev-koepalvelin-03

↩ Pyydä liittymiskoodin vaihtoa

Palvelimen tiedot

Käynnistetty	Kokeita	Valvojan koodi	Liittymiskoodi	Versio
2.10.2024 12.55	1	romahdus epidemia ideointi etunimi	Avainluku: 1234 Vahvistuskoodi: xx	SERVER2417K

Kokeiden ja osallistujien tiedot

Opiskelijoiden nimet näytetään kokeen ajan vakiona pysyvinä pseudonyymeinä, koska koepalvelimen käyttöehdot kieltävät henkilötietojen luovuttamisen ulkopuolisille palveluille.

Yhteensä 1
 Valmis 0
 Kesken 1
 Tarkistettavana 0
 Ei aloittanut 0

FI - Matematiikka, pitkä oppimäärä, prelinäärikoe, opettaja C	1	0	1	0	0
---	---	---	---	---	---

HUOM! Kuten käyttöliittymässä sanotaan, niin koejakaja ei voi itse vaihtaa liittymiskoodia, vaan se tekee siitä pyynnön koulun Abitti-koepalvelimelle. Siten liittymiskoodin vaihtumisessa voi kestää esimerkiksi Abitti 1-järjestelmässä minuutti. Abitti 2-järjestelmässä koodin vaihto on nopeampaa.

Kokeen päättäminen

Kokeet päättyvät kun koelle aikataulutettu aika on ummessa sekä viimeinenkin kokeen tekijä on päättänyt kokeen tai kun kokeen viimeiseen tekijään ei ole ollut yhteyttä viiteen minuuttiin.

Kokeiden palautus arvioitavaksi

Kokeiden päätyttyä kokeet palautetaan koepalvelimelta kokeen päättymisen jälkeen automaattisesti Oma Abittiin, josta vastaukset päätyvät kokeiden alkuperäisille tekijöille.

Koepalvelintietokoneen käyttö

Koepalvelin on teknisesti Opinsys OS -käyttöjärjestelmää käyttävä tietokone, jolla on tarvittavat asetukset sekä valmiiksi asennettu Abitin Naksu-ohjelmisto toimiakseen koepalvelimena.

Koepalvelimen ohjelmisto hoitaa aikataulutettujen kokeiden lataamisen ja käynnistämisen automaattisesti koejakajassa tehtyjen asetusten mukaisesti. Abitti -koeympäristön rajoitusten takia koepalvelimen käynnistäminen tulee aina laitteen uudelleen käynnistysten jälkeen tehdä koneelle sovitun henkilön toimesta. Koepalvelien tulee olla asennettuna asiakkaan oman organisaation laitehallintaan.

Työpöytä ja käyttöliittymä

Koepalvelin kirjautuu käynnistuksen yhteydessä automaattisesti OpinsysOS-käyttöjärjestelmän työpöydälle. Kirjautumisen jälkeen käyttöjärjestelmä käynnistää automaattisesti Naksu -työkalun käyttöliittymän.

Verkkokortit

Koepalvelimessa tulee olla kaksi verkkokorttia, joista Abitti-koeverkon tulee suorituskykyisistä olla vähintään langallinen.

Verkko	Vekkokortti
Abitti -koeverkko	Langallinen
Internet	Langallinen / Langaton

Koeverkon verkkokortin asetukset määritetään YLT:n Naksu-käyttöliittymän avulla.

Abitti 1 - Palvelin version päivittäminen Naksulla

Abitti 1 - Virtuaalisen KTP-palvelimen päivittäminen ja käynnistäminen Naksulla

Automaattisen koepalvelin virtuaalisen koepalvelimen luontiin ja hallintaan samaa

Ylioppilastutkintolautakunnan Naksu-ohjelmistoa. Koepalvelinta hallintaan Abitin Naksu -työkalulla, jolla koepalvelimen Abitti KTP-palvelin ohjelmisto asennetaan, päivitetään ja käynnistetään.

Naksun peruskäyttöön kannattaa tutustua YTL:n oman Abitti KTP-ohjeitukssen avulla osoitteessa:

<https://www.abitti.fi/fi/ohjeet/koetilan-palvelin/>

Automaattinen koepalvelin automatisoi varsinaisen kokeiden hallintaan ja käynnistymiseen liittyviä ominaisuuksia. Itse virtuaalikoneiden hallinta Naksulla ei kuitenkaan eroa vakioista Abittin koepalvelimista jotka on tehty YTL:n ohjeiden mukaan.

Tämä tarkoittaa että palvelimella **on manuaalisesti tehtävä** seuraavat toimenpiteet:

- Abitti-koepalvelimen asentaminen
- Abitti-koepalvelimen palvelimen päivittäminen
- Verkkokorttiajurin valinta (suositus virtio tai 8245EM)
- Koevastausten vienti oma Abitti palveluun

Automaattisella koepalvelimen **käyttö eroaa** YTL:n ohjeiden mukaisesta koepalvelimesta seuraavasti:

- Jos Naksussa on koepalvelin asennettuna, niin se käynnistetään automaattisesti koepalvelin tietokoneen käynnistymisen/uudelleenkäynnistymisen yhteydessä.
- Koetiedostot synkronoidaan automaattisesti laitteelle koejakaja.fi palvelusta.
- Kokeet käynnistetään ja niiden purkukoodit syötetään automaattisesti

Abitti 2-palvelimen asnnaminen ja päivittäminen

Abitti 2-palvelimilla ajetaan tällä hetkellä YTL:n Naksu 2 -pohjelmistoa, jolla varsinaisen Abitti 2-palvelin ohjelmiston asentaminen, päiviuttäminen ja käynnsitäminen tehdään.

Palvelimen asennus kannattaa tehdä yhdessä

Abitti 2 -palvelimen osalta suosittelemme, että palvelun alkuvaiheessa kun sekä Abitti 2 että koejakaja palveli vielä kehittyvät nopeasti, päivitys hoidetaan aina yhdessä Opinsysin tuen kanssa. Abitti 2-päivityksi tulee usein ja välttämättä jokaiseen ei kannata heti reagoida, koska usein ne saattavat tuoda vain uusia ongelmia. Lähtökohta

Koetiedostot

Koetiedostot synkronoituvat automaattisesti kotikansion **ktp-jako** -kansioon. Kansio sisältää automaattisesti seuraavia alikansioita ja tiedostoja.

Kansio / tiedosto	Kuvaus
Tulossa	Kansioon ladataan valmiiksi tulevat aikataulutetut kokeet
Arkisto	Poistuneiden aikataulutettujen kokeiden arkisto
Vastaukset	Valmistuneiden kokeiden vastaukset
PURKUKOODIT.TXT	Kokeiden purkukoodit tekstimuotoisena

Usein kysyttyä

1. *Milloin kokeen ehtii laittamaan koejakajaan ennen kokeen alkua?*

Koepaketissa olevia kokeita ei voi muokata enää sen jälkeen, kun koepaketin alkuun on 15 min tai joku opiskelijoista on aloittanut jonkin siinä olevista kokeista.

2. *Milloin koetilan palvelimelle tehdään ensimmäinen kokeen lataus*

Kokeet ladataan ja yhdistetään / laitetaan samaan koepakettiin 15 minuuttia ennen kokeen aloitusta

3. *Milloin kokeet yhdistetään / laitetaan samaan pakettiin*

Kokeet yhdistetään samaan koepakettiin, kun kokeet on aikataulutettu alkamaan 10 minuutin sisällä toisistaan. Kokeen A alku on maksimissaan 10 minuutin sisällä kokeen B lopusta.

4. *Milloin koevastaukset otetaan talteen?*

Vastaukset otetaan talteen kun viimeinen kokeen tekijä on päättänyt kokeen. Jos kaikki muut ovat palauttaneet kokeen, mutta joku jättää kokeen kesken/poistunut kokeesta kesken kaiken, niin järjestelmä odottaa 5 minuuttia viimeisestä havaitusta yhteydestä. Tämän jälkeen koe päätetään.